

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Кафедра «Безпека праці та навколишнього середовища»
(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри _____
(назва кафедри)

_____ Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ

(підпис) (ініціали та прізвище)

«_____» _____ 20_____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Організаційно-технічне забезпечення аудиту з професійної безпеки
робочих місць галузі охорони праці»**

рівень вищої освіти - другий (магістерський)

галузь знань _____ 26 - Цивільна безпека
(шифр і назва)

спеціальність _____ 263 - Цивільна безпека
(шифр і назва)

спеціалізація _____ 263-01 - Охорона праці
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ Професійна підготовка
(загальна підготовка / професійна підготовка)

форма навчання _____ заочна
(денна / заочна)

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни –
Організаційно-технічне забезпечення аудиту з професійної безпеки робочих
місць галузі охорони праці
(назва дисципліни)

Розробники:

Доцент, кандидат техн. наук _____ Євтушенко Н.С.
(посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ініціали та прізвище)

Доцент, кандидат псих. наук _____ Твердохлебова Н.С.
(посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри

Безпека праці та навколишнього середовища _____
(назва кафедри)

Протокол від « » 2021 року №

Завідувач кафедри Безпека праці та навколишнього середовища
(назва кафедри)

_____ Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Шифр та назва освітньої програми	ПІБ Гаранта ОП	Підпис, дата
263.01 Охорона праці	В.Ф.Райко	

Голова групи забезпечення спеціальності _____ Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ
(ПІБ, підпис)

« _____ »

_____

20 ____

р.

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Дата засідання кафедри-розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Гарант освітньої програми

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Організаційно-технічне забезпечення аудиту з професійної безпеки робочих місць галузі охорони праці» є:

- оволодіння знаннями та вміннями, що забезпечать студентам як майбутнім фахівцям з охорони праці, здатність здійснювати як безпосередньо інспекторські функції, так і забезпечувати зв'язок та дієву взаємодію з державними установами, наглядовими органами та громадськими організаціями у якості співробітників (інженерів) служби охорони праці підприємства;

- формування системи теоретичних та прикладних знань студентів з соціально – економічних питань поліпшення умов праці, підвищення її безпеки, зниження виробничого травматизму і захворюваності;

- формування навичок приймати вірні рішення у складних та мінливих умовах сучасного підприємства на основі економічної оцінки заходів та засобів охорони праці, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності.

Компетентності:

- ЗК 2 Здатність формулювати особисту думку та доказово представити точку зору щодо інженерних рішень та управлінських дій на певній території, об'єкті.
- ЗК 5 Здатність акцентовано формулювати думки в усній і письмовій формі на рідній і іноземній мові.
- ПК 3 Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем у сфері техногенної безпеки, цивільного захисту або охорони праці.
- ПК 6 Здатність організовувати моніторинг джерел надзвичайних ситуацій й аналізувати його результати, розроблювати науково-обґрунтовані рекомендації щодо проведення заходів із запобігання та ліквідування надзвичайних ситуацій.

Результати навчання:

- ПРН 7 Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних проєктів, спрямованих на регулювання техногенної та природної безпеки, збереження здоров'я та працездатності людини в трудовому процесі, з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.
- ПРН 10 Визначати ймовірність виникнення, тенденції і динаміку розвитку надзвичайних ситуацій, аварій, інших небезпечних подій.
- ПРН 12 Проводити аналіз правових, організаційних, технічних та інших заходів, з питань цивільного захисту, охорони праці та техногенної безпеки
- ПРН 18 Оцінювати рівень небезпеки під час виникнення надзвичайної ситуації (аварії) та можливості підрозділів, створених для виконання завдань у

сфері цивільного захисту відповідної функціональної спрямованості.
ПРН 23 Проводити обстеження технічного стану, стану забезпечення цивільного захисту, техногенної та виробничої безпеки об'єктів, будівель, споруд, інженерних мереж та їх паспортизацію.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Соціальна відповідальність	Атестація
Техногенна та екологічна безпека в умовах виробничо-господарської діяльності	Переддипломна практика
Системний аналіз у вирішенні задач професійної та промислової безпеки	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг (годин) / кредитів ECTS	З них		За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари			Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
9	180	12	168	8		4	+			2

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 40 (%):

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
1	2	3	4	5
1.			Змістовий модуль № 1 . Організаційні, технічні та соціальні компоненти в галузі системи охорони праці.	[1-16]
2.	Л	2	Тема 1. Системний підхід та аналіз при організації охорони праці на виробництві. Основні положення організації охорони праці на виробництві. 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни. 2. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва. Соціально-трудові відносини як система. 3. Нормативно-правова база для організації системи управління охороною праці на підприємстві.	
3.	СР	8	Законодавчі акти України в галузі охорони праці та їх вимоги щодо державних гарантій працюючих на безпечні умови праці. Сутність соціально-трудових відносин. Загальна характеристика їх системи	[1-16]
4.	СР	10	Правові основи працевохоронної політики в Україні. Нормативно правове законодавство в галузі охорони праці, обов'язки, права і відповідальність щодо проведення державної політики, відділи з питань охорони праці при держадміністраціях, навчально-методичні й експертно технічні центри, система нагляду за охороною праці, органи пожежної, екологічної безпеки, та інші наглядові і контролюючі органи, система виробничо-технічного, інформаційного, наукового й фінансового забезпечення діяльності в галузі охорони праці.	[1-16,25]
5.	СР	8	Тема 2. Міжнародні норми в галузі охорони праці. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально- трудових відносин. 1. Міжнародна організація праці. Основні конвенції МОП в галузі охорони праці. Законодавство Євросоюзу з охорони праці. 2. Розвиток та удосконалення систем управління	[28,29 59-64]

			охороною праці в Україні з урахуванням вимог МОП 3. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці.	
6.	СР	4	Структура міжнародної організації праці. Вимоги і рекомендації міжнародних стандартів ISO серій 9000, 14000, OHSAS 18000	[28,29,59-64]
7.	СР	8	Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці, які діють на рівні міжнародної спільноти та міжнародних організацій. Стандарт SA 8000 «Соціальна відповідальність». Міжнародний стандарт ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності». Міжнародний стандарт OHSAS 18002:2007 «Системи менеджменту гігієни та безпеки праці». Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Міжнародний досвід регулювання соціально-трудових відносин. Застосування міжнародних трудових норм в Україні.	[28, 29, 59-64]
8.	Л	2	Тема 3. Соціальні основи охорони праці 1. Захист працівника та його права на безпечну працю – ключова функція охорони праці. 2. Соціальні категорії сучасного суспільства, їхній зв'язок з працею та безпекою праці. 3. Ефективність суспільного виробництва. 4. Роль охорони праці у зростанні продуктивності праці та збереженні трудових ресурсів.	[8-20]
9.	СР	4	Розрахунок соціальної ефективності працезохоронних заходів на підприємстві	[21]
10.	СР	8	Державні соціальні гарантії працюючих в Україні. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії». Соціальні гарантії працюючих в Україні, що регламентуються законодавством. Контроль та відповідальність за дотриманням вимог законодавства в частині соціальних гарантій працюючих в Україні. Органи Державного нагляду за станом охорони праці.	[8-20, 48-52]
11.	Л	2	Тема 4. Організаційно-технічне забезпечення робочих місць за умовами праці. <i>Лекція 1. Поняття та оцінка організаційно-технічного забезпечення робочих місць</i>	[17-26]
	СР	8	1. Поняття робочого місця. Фактори, що визначають умови праці на робочому місці. 2. Організаційна та виробнича структура підприємства (установи, організації). Обов'язки та дії керівника підприємства з організації та проведення атестації та санітарно-гігієнічної паспортизації робочих місць. 3. Умови праці на підприємствах галузі. Класифікація умов праці. Категорії робіт за ступенем тяжкості та важкості. 4. Параметри виробничого середовища та трудового процесу як чинники, що визначають умови праці на робочому місці.	

			5. Поняття технічного та організаційного рівнів робочих місць.	
12.	СР	8	Організація трудових процесів і робочих місць	[17-26]
13.	ПЗ	2	Розрахунок та оцінка умов праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу	[32-36]
14.	СР	10	Основні поняття щодо умов праці на робочому місці. Характеристика факторів виробничого середовища. Характеристика факторів трудового процесу. Поняття організації робочих місць. Основні напрями в організації робочих місць. Планування робочих місць: зовнішнє і внутрішнє технологічне планування. Карта організації праці. Система обслуговування робочого місця, форми обслуговування. Оцінка технічного та організаційного рівнів робочих місць. Показники техніко-організаційного рівня робочих місць. Принципи розробки заходів по забезпеченню охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного стану та охорони навколишнього середовища на об'єкті підвищеної небезпеки.	[17-26, 32-36]
15.	СР	10	Змістовий модуль № 2 Економічні аспекти та аудит охорони праці та техногенної безпеки. <i>Тема 5. Економічні основи охорони праці</i> 1. Економічне значення та економічні проблеми охорони праці. 2. Економічні методи управління охороною праці. Роль компенсацій за роботу в несприятливих умовах праці в управлінні охороною праці. 3. Фінансування діяльності з охорони праці. Фонд соціального страхування. 4. Оцінка затрат на охорону праці. Витрати підприємств на виконання вимог законодавства й нормативно - правових актів з умов й охорони праці.	[8-18, 50-53]
16.	СР	6	Фінансування та врахування витрат на заходи з охорони праці.	[50-53]
17.	СР	6	Проблеми фінансування витрат на виконання нормативних вимог охорони праці та на поліпшення умов праці. Основний склад збитків від надзвичайних ситуацій. Страхування в національній економіці.	[8-18, 50-53]
18.	Л	2	Тема 6. Аудит з промислової безпеки і охорони праці 1. Сутність, предмет, завдання та методи аудиту з охорони праці. 2. Форми аудиту з промислової безпеки і охорони	[30-41]

			<p>праці. Об'єкти аудиту.</p> <p>3. Правове регулювання аудиту з промислової безпеки і охорони праці.</p> <p>4. Ефективність аудиту в сфері праці.</p>	
19	ПЗ	2	Порядок проведення аудиту з промислової безпеки і охорони праці.	[30-41]
20	СР	10	<p>Закон України «Про аудит з промислової безпеки та охорони праці»</p> <p>Стандарт ISO 19011 в останній редакції.</p> <p>Система менеджменту охорони здоров'я та професійної безпеки.</p> <p>Документи та інша інформація, пов'язана з системами менеджменту (застосування систем менеджменту, пов'язаних з різними організаціями, взаємодії між різними компонентами системи менеджменту, стандарти на системи управління, законодавство, правила та інші застосовні вимоги, що мають відношення предмету аудиту).</p> <p>Класифікації аудитів (різні класифікації, цілі, відмінності, визначення).</p> <p>Принципи, порядок та методи аудиту (принципи аудиторської діяльності, управління програмами аудиту, управління аудитом, невідповідності).</p>	[30-41]
21	СР	8	<p>Тема 7. Діяльність щодо формування державної політики та визначення механізмів її реалізації у сфері промислової безпеки та охорони праці.</p> <p>1. Напрямки діяльності державного нагляду за охороною праці.</p> <p>2. Планування роботи державного нагляду за охороною праці.</p>	[7, 18-20]
22	СР	6	Визначення порядку та контроль за організацією навчання і перевірки знань посадових осіб з питань промислової безпеки та охорони праці.	[18-20]
23	СР	8	<p>Органи державного управління промисловою безпекою та їх повноваження. Міністерство надзвичайних ситуацій, Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки України, інші органи державного управління промисловою безпекою. Їх функції, завдання та повноваження.</p> <p>Порядок організації навчання та перевірки знань керівників підприємств та спеціалістів, що експлуатують об'єкти підвищеної небезпеки.</p> <p>Положення про Порядок організації навчання та перевірки знань керівників підприємств та спеціалістів, що експлуатують об'єкти підвищеної небезпеки. Основні розділи. Перелік робіт з підвищеною небезпекою.</p>	[7, 18-20]

24	СР	8	Тема 8. Соціальна ефективність заходів з удосконалення умов та охорони праці. 1. Соціально-економічне значення заходів з охорони праці. 2. Заходи з охорони праці як найголовніша складова плану економічного та соціального розвитку підприємства. Підвищення продуктивності праці внаслідок поліпшення умов праці. 3. Показники оцінювання соціальної ефективності та ступеня ризику від здійснення господарської діяльності. 4. Стимулювання охорони праці та заохочення працівників до створення безпечних і здорових умов праці.	[8-12]
25	СР	6	Визначення ефективності заходів і засобів профілактики виробничого травматизму і професійної захворюваності.	[8-12]
26	СР	6	Загальна оцінка соціальної та соціально-економічної ефективності охорони праці.	[8-12]
27	СР	18	Розрахунково-графічне завдання. Розрахунок техніко-економічної ефективності заходів, направлених на підвищення охорони праці на виробництві.	[8-12]
Разом (годин)		180		

Примітки

1. Номер семестру вказують, якщо дисципліна викладається у декількох семестрах.
2. У показнику «Разом (годин)» кількість годин буде відрізнятися від загальної кількості аудиторних годин на кількість годин, що відведена на вивчення тем та питань, які вивчаються студентом самостійно (п. 3 додатку 8).
3. У графі 5 вказується номер відповідно до Додатку 14.

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	20
2	Підготовка до практичних(лабораторних, семінарських) занять	10
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях	120
4	Виконання індивідуального завдання	18
5	Інші види самостійної роботи	
	Разом	168

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

(вид індивідуального завдання)

№ з/п	Назва індивідуального завдання та (або) його розділів	Терміни виконання (на якому тижні)
	<p style="text-align: center;">ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва. Соціально-трудова відносина як система. 2. Нормативно-правова база для організації системи управління охороною праці на підприємстві. 3. Законодавчі акти України в галузі охорони праці та їх вимоги щодо державних гарантій працюючих на безпечні умови праці. 4. Сутність соціально-трудова відносин. Загальна характеристика їх системи. 5. Міжнародна організація праці. Основні конвенції МОП в галузі охорони праці. Законодавство Євросоюзу з охорони праці. 6. Розвиток та удосконалення систем управління охороною праці в Україні з урахуванням вимог МОП. 7. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. 8. Соціальні категорії сучасного суспільства, їхній зв'язок з працею та безпекою праці. 9. Ефективність суспільного виробництва. 10. Поняття робочого місця. Фактори, що визначають умови праці на робочому місці. 11. Організаційна та виробнича структура підприємства (установи, організації). Обов'язки та дії керівника підприємства з організації та проведення атестації та санітарно-гігієнічної паспортизації робочих місць. 12. Умови праці на підприємствах галузі. Класифікація умов праці. Категорії робіт за ступенем тяжкості та важкості. 13. Параметри виробничого середовища та трудового процесу як чинники, що визначають умови праці на робочому місці. 14. Поняття технічного та організаційного рівнів робочих місць. Організація трудових процесів і робочих місць. 15. Оцінка умов праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. 16. Економічне значення та економічні проблеми охорони праці. 17. Економічні методи управління охороною праці. Роль компенсацій за роботу в несприятливих умовах праці в управлінні охороною праці. 18. Фінансування діяльності з охорони праці. Фонд соціального страхування. 19. Оцінка затрат на охорону праці. Витрати підприємств на виконання вимог законодавства й нормативно - правових актів з умов й охорони праці. 20. Сутність, предмет, завдання та методи аудиту з охорони праці. 	<p>Із 1-14 теми завдань до 9 тижня.</p> <p>Із 15-30 теми завдань до 15 тижня.</p> <p>Виконання у вигляді рефератів.</p>

	<p>21. Форми аудиту з промислової безпеки і охорони праці. Об'єкти аудиту.</p> <p>22. Правове регулювання аудиту з промислової безпеки і охорони праці.</p> <p>23. Ефективність аудиту в сфері праці. Порядок проведення аудиту з промислової безпеки і охорони праці.</p> <p>24. Напрямки діяльності державного нагляду за охороною праці.</p> <p>25. Планування роботи державного нагляду за охороною праці.</p> <p>26. Визначення порядку та контроль за організацією навчання і перевірки знань посадових осіб з питань промислової безпеки та охорони праці.</p> <p>27. Соціально-економічне значення заходів з охорони праці.</p> <p>28. Заходи з охорони праці як найголовніша складова плану економічного та соціального розвитку підприємства.</p> <p>29. Показники оцінювання соціальної ефективності та ступеня ризику від здійснення господарської діяльності.</p> <p>30. Визначення ефективності заходів і засобів профілактики виробничого травматизму і професійної захворюваності.</p>	
--	--	--

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

(надається опис методів навчання)

Метод навчання – досить складне, багато якісне багатовимірне педагогічне явище, в якому знаходять відображення об'єктивні закономірності, принципи, цілі, зміст і форми навчання. Цей зв'язок з іншими дидактичними категоріями взаємо-зворотній: принципи, цілі, зміст і форми навчання визначають метод, але вони не можуть бути реалізовані без нього, без урахування можливостей їх практичної реалізації. Науковці поділяють методи навчання на словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація) та практичні (досліди, вправи, лабораторні роботи, реферати тощо). При вивченні дисципліни використовуються проблемний підхід у лекції та пояснювально-ілюстративний метод. Проблемною є така лекція, що містить у собі проблемні, дискусійні твердження, варіанти вирішення яких досягаються обов'язковим обговоренням їх між усіма присутніми. Цьому передують монолог викладача, в якому він вводить слухачів у проблему, вказує на можливі підходи до її аналізу на матеріалі співставлення різних факторів та теорій і знайомить з деякими умовами та прецедентами її розв'язання, створюючи тим самим ґрунт для проблематизації зовнішнього діалогу. При пояснювально-ілюстративному методі, студенти, що навчаються одержують знання на лекції, з учбової або методичної літератури, через екранну допомогу в "готовому" вигляді. Сприймаючи і осмислюючи факти, оцінки, висновки, студенти залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення. У вузі даний метод знаходить найширше застосування для передачі великого масиву інформації. Це дозволяє студентам застосовувати усі форми освоєння матеріалу, що підвищує ефективність роботи у аудиторії. Окрім цього лектор має можливість застосовувати Інтернет сайти для ілюстрації лекційного матеріалу.

Лекції викладаються українською мовою.

Лектор застосовує на заняттях інформацію та ресурси, що розміщено у Інтернеті на сайті кафедри, де студент може знайти відповідь на багато запитань, у тому числі: лекції, методичні вказівки, тести та інше.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль реалізується у формі опитування на лекціях, виступів на практичних заняттях, тестів, виконання індивідуальних завдань, проведення контрольних робіт, ректорських контрольних робіт тощо.

Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів, тестування за змістовними модулями (на 9 та 15 тижнях);
- з практичних (лабораторних), індивідуальних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань, реферату за обраною темою.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку (з оцінкою) або екзамену відповідно до навчального плану в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий контроль може проводитися в усній формі по екзаменаційних білетах або в письмовій формі за контрольними завданнями, а також шляхом тестування з використанням технічних засобів (Інтернету). Можливе поєднання різних форм контролю.

Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення оцінки з даної дисципліни.

Студент вважається допущеним до семестрового екзамену з навчальної дисципліни за умови повного відпрацювання усіх практичних та лабораторних занять, та виконання індивідуальних завдань СРС, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1 – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для іспиту

Контрольні роботи	Практичні заняття	Індивідуальне завдання (Реферат)	Іспит	Сума
35	50	10	5	100

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.
			- Знання основних	Невміння давати

64-74	Д	Задовільно	фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування ; - вміння вирішувати прості практичні задачі .	аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки ; - невміння вирішувати складні практичні задачі .
60-63	Е	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі .	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом .	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі .
1-34	Ф (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспект лекцій (електрона версія).
3. Дистанційний курс.
4. Методичні вказівки до практичних робіт (електрона версія).
5. Питання до самостійної роботи (електрона версія).

(надається перелік складових навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни та посилання на сайт, де вони розташовані)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1.	Закон України «Про охорону праці» від 21.11.2002 р.
2.	НПАОП 0.00-4.21-04. Типове положення про службу охорони праці. Затв. Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004, наказ № 255. Зміни: Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 02.10.2007 р. № 236
3.	НПАОП 0.00-4.09-07 Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства. Затв. Держнаглядохоронпраці від 21.03.2007, наказ № 55.
4.	НПАОП 0.00-4.12-05. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці. Затв. Наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 р. за № 15. Зареєстр. Мін'юстом України 15 лютого 2005 р. за № 231/10511.
5.	Кодекс законів про працю України.
6.	Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».
7.	Ткачук К.Н., Москалева В.М., Кусковець С.Л., Зацарний В.В. Правові основи працезахоронної політики України: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2011. – 310 с.
8.	Економіка праці і соціально-трудові відносини : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / В. М. Ковальов, В. С. Рижиков, О. Л. Єськов та ін. ; за ред. В. М. Ковальова. – Київ, 2006.
9.	Єсінова Н. І. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / Н. І. Єсінова. – Київ : Кондор, 2006. – 432 с.
10.	Карпіщенко О. І. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / О. І. Карпіщенко. – Суми, 2006.
11.	Колот А. Соціально-трудові відносини: теорія і практика регулювання: Монографія / А. Колот. – Київ : КНЕУ, 2005. – 230 с.
12.	Лукашевич В. М Економіка праці та соціально-трудові відносини : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. : рек. МОНУ / В. М. Лукашевич. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Львів, 2012.
13.	Махсма М. Б. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навчальний посібник / М. Б. Махсма. – Київ : Атіка, 2005. – 304 с.
14.	Пашенко І. Н. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / І. Н. Пашенко. – Львів, 2007.

15.	Червінська Л. П. Економіка праці : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. : рек МОНУ / Л. П. Червінська. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 287 с.
16.	Бараник З. П. Статистика ринку праці : навчальний посібник / З. П. Бараник. – Київ : КНЕУ, 2005. – 167 с.
17.	Жидецький В.І. Основи охорони праці. Підручник. – Львів: Афіша, 2005. – 320 с.
18.	Правові основи працевохоронної політики та охорони праці: навч. посіб. / В.Д. Губенко, Б.М. Коржик, В.П. Андрійченко, Н.А. Губенко; за ред. Б.М. Коржика; Харк. Нац.акад.міськ.госп-ва.-Х.: ХНАМГ, 2011 – 174 с.
19.	Правові основи працевохоронної політики та охорони праці: конспект лекцій / Укладачі: О.О. Островецька, Т.М. Ковалевська, Т.О. Луценко. – Х.: НУЦЗУ, 2013 – 152 с.
20.	Основи охорони праці: Навчальний посібник / За ред. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 480 с.
21.	Розрахунки з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності. Навчально- методичний посібник для студентів усіх спеціальностей та всіх форм навчання \ за ред. проф. В.В. Березуцького .–Харків: Факт, 2006. – 152 с.
22.	Грибан В. Г., Негодченко О. В. Охорона праці: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Г. Грибан, О. В. Негодченко — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 280 с.
23.	Гогіташвілі Г. Г., Карчевські Є.Т., Лапін В. М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
24.	Ярошевська В.М., Чабан В.Й. Охорона праці в галузі. – Навчальний посібник. – К.: Професіонал, 2004. – 288 с.
25.	Русаловський А.В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навчальний посібник. – 3-є видання, доповн. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2008. –272 с.
26.	Організаційно-технічне забезпечення атестації та паспортизації робочих місць: курс лекцій. / Укладачі: В.М. Лобойченко, С.В. Белан. НУЦЗУ, 2012. – 226 с.
27.	Гогіташвілі Г.Г. Системи управління охороною праці. Навчальний посібник. – Львів: Афіша, 2002. – 320 с. 8. Коваль В.І., Скороходов В.А. Управління охороною праці в промисловості: Навчальний посібник. – К.: ВД “Професіонал”, 2005. – 448 с.
28.	Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements. Системи менеджменту охорони праці – Вимоги.
29.	Міжнародний стандарт OHSAS 18002, Guidelines for the implementation of OHSAS 18001. Настанова по впровадженню OHSAS 18001.
30.	Аудит охорони праці на підприємстві // Охорона праці. – 2000. – № 10. . "Державна концепція професійної орієнтації населення". - № 842. - 2008.
31.	"Порядок організації та проведення психофізіологічної експертизи працівників для виконання робіт підвищеної небезпеки та тих, що потребують професійного добору". - Проект наказу МОЗ України та Держгірпромнагляду. - 2008 р.
32.	"Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості на небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу". - № 528. - 2001.
33.	"Порядок складання та вимоги до санітарно-гігієнічних характеристик умов праці". - № 614. - 2004.
34.	"Інструкція про застосування переліку професійних захворювань". - №374/68/338. - 2000.
35.	"Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці". - №442- 92.
36.	Національний класифікатор професій України: Держспоживстандарт

	України від 26.01.2005р
37.	Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
38.	Рядська В. В. Аудит: Навч. посібник / В. В. Рядська, Я. В. Петраков. –К.:Центр навчальної літератури, 2008. – 416 с.
39.	Немченко В. В. Практичний курс внутрішнього аудиту: Підручник / В.В. Немченко, В. П. Хомутенко, А. В. Хомутенко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.
40.	Іванова Н. А. Організація і методика аудиту: Навчальний посібник / Н. А. Іванова, О. В. Ролінський. – К.: ЦНЛ, 2008. – 216 с.
41.	Ватуля І. Д. Аудит: практикум: Навч. посібник // І. Д. Ватуля, Н. А. Канцедал, О. Г. Пономаренко. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 304с.
42.	Закон України "Про аудит з промислової безпеки та охорони праці".

Допоміжна література

43.	Конституція України, прийнята 28.06.1996 р.
44.	Трудове право України, за ред. П.Д. Пилипенка, - К, 2004 – 383 с.
45.	Козак З.Я., Правове регулювання охорони праці: Навчальний посібник, - Львів, 2003 – 403 с.
46.	Закон України “Про загальнооб’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” №1105-XVI від 23.09.1999р.
47.	Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навчальний посібник. – Суми: ВДТ “Університетська книга”, 2003. – 496 с.
48.	Буряк П.Ю., Григор’єва М.І., Карпінський В.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини // Навч. посібник — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 440с.
49.	Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини:підручник. – К.: Знання, 2006. – 559с.
50.	Дарченко Н.Д., Рижиков В.С., Єськов О.Л., Мікрюков О.М. Економіка праці та соціально трудові відносини. Збірник завдань і вправ // Навч. посібник.— К.: Центр учбової літератури, 2007. — 252с.
51.	Романчук А. А. Менеджмент охорони труда. — К. : Основа, 2003. — 176 с.
52.	Методичні рекомендації по визначенню напрямків ефективного вкладення коштів в охорону праці на підприємстві / С. П. Ткачук, Г. Г. Ле-сенко, К. Н. Ткачук і ін. — К. : Основа, 1999. — 80 с.
53.	Волкова А. В. Ринок праці : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / А. В. Волкова. – Київ : Центр навч. літератури, 2007. – 624 с.
54.	Методика визначення соціально-економічної ефективності заходів щодо поліпшення умов і охорони праці / К. Н. Ткачук, М. О. Лисик, І. А. Лучко і ін. — К. : Основа, 1999. — 96 с.
55.	Єрьоменко В. О. Основи нормування праці : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / В. О. Єрьоменко, Г. О. Коваленко, В. С. Рижиков. – Київ : Центр навч. літератури, 2006. – 192 с.
56.	Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11 2011 р. № 1232 «Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».

57.	Положення про службу страхових експертів з охорони праці, профілактики нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань № 63 від 20.12. 2011 р.
58.	Закон України «Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» зі змінами від 08.07.2010 р. № 2272-III.
59.	Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці»
60.	SA 8000:2001 «Соціальна відповідальність» SAI SA8000: 2001 «Social Accountability International».
61.	ISO 26000:2010 «Настанова по соціальній відповідальності» ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.
62.	OHSAS 18002 «Керівництво з впровадження OHSAS 18001»
63.	OHSAS 18001:2007 «Система менеджменту охорони здоров'я та безпеки персоналу.
64.	Керівництво з систем управління охороною праці - МОП-СУОП 2001, ILO-OSH 2001 // Міжнародне бюро праці, м.Женева – 2001.
65.	Васильченко В. С. Державне регулювання зайнятості : навчальний посібник / В. С. Васильченко. – Київ : КНЕУ, 2005. – 252 с.
66.	Нормування праці : навчально-практичний посібник для студ. вищих навч. закладів / Н. І. Верхоглядова, Д. М. Ядранський, Ю. В. Лисенко, Я. Я. Слабко. – Київ : Професіонал, 2009. – 368 с.
67.	Управління трудовим потенціалом : навч. посібник / В. С. Васильченко, А. М. Гриненко, О. А. Грішнова, Л. П. Керб. - Київ, 2005.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТ

(перелік інформаційних ресурсів)

68.	Постанова Кабінету Міністрів України від 1 серпня 1992 року № 442 «Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці»: [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/442-92-п .
-----	--